

Visoka turistička škola strukovnih studija
Beograd, 2013/2014.

Predmet: **TURISTIČKO VOĐENJE**

Predavanje 5

Vođena tura – pojam i funkcionisanje

Dr Branislav Rabić

Poreklo vođene ture

- Istorijsko poreklo: *Grand Tour*.
- Akcenat putovanja najpre je bio na diskursu, a manje na opservaciji objekata.
- Danas je *sightseeing* ključni aspekt turizma.
- Čin razgledanja predstavlja 'legitimizaciju' turističkog doživljaja.
- Značaj vizuelnog u savremenom turizmu.

Pojam vođene ture

- Pojam **tura** obično se vezuje za kružno putovanje.
- Vođena tura: 'izlet sa vodičem', 'tura koju ostvaruje grupa u pratnji vodiča', 'kada jedna osoba daje orijentaciju grupi ljudi i pri tome im objašnjava okolni predeo'.
- Dijapazon vođenih tura: od kratke prezentacije vodiča na nekom mestu do produženog kontakta vodiča i grupe koji može trajati danima, pa i nedeljama.
- Mikrotura vs. Makrotura.

Vođena tura = turistički aranžman?

- Paket aranžman ne mora sadržati i uslugu vodiča.
- Za razliku od aranžmana, jedina neizostavna komponenta vođene ture je usluga vodiča, jer se takva tura može izvoditi bez drugih usluga (prevoza).
- Na anglosaksonskom području **guided tour** označava razgledanje ili izlet u pratnji vodiča, dok **(escorted) package tour** podrazumeva višednevno putovanje (turu).

Vođena tura

- Za turiste dobrovoljno i prijatno iskustvo, obično uključuje sledeće okolnosti:
- **Prevozno sredstvo;**
- **Unutrašnje razgledanje atrakcije** (formalni i limitirani format);
- **Terenski obilazak;**
- **Kretanje između pojedinih tačaka zadržavanja** (otvoreni i neformalni format).

Prednosti vođene ture

- Šta treba da se vidi u raspoloživom vremenu ('pravi' izbor atrakcija, 'maksimalno korišćenje vremena').
- Psihološka sigurnost, posebno u ambijentu koji se percipira kao 'egzotičan' i 'nedovoljno bezbedan'.
- Oblik 'legitimizacije' dokolice – 'edukativni način provođenja slobodnog vremena'.
- Za lokalnu zajednicu i pojedine atrakcije 'kontroliše' broj turista koji se upućuju na ono što 'treba' da vide, pri čemu se od njihovog pogleda štiti tzv. pozadinski prostor.

Funkcionalnost vođene ture

- Važna kod visoko strukturiran 'komplikovanog' ambijenta koji nije namenjen samo turistima (veliki grad, fabrika, ustanova).
- Ture po malim gradovima, pijacama, bazarima ili kazinima nisu funkcionalne ni za lokalitet ni za učesnike.
- Postoji korelacija između životnog doba turista i opredeljenja za vođenu turu ('ekonomičnost', 'sigurnost', 'odsustvo brige').
- Stariji učesnici (65+) ističu bezbednost, dok je za mlade (26-) to na poslednjem mestu i tura im služi sa uspostavljanje socijalnih kontakata (druženje).

Funkcionalnost vođene ture

		Svrha Turizam		
	+			-
Strukturna diferencijacija	+	Muzeji, Istorijska mesta	A B	Fabrike, Ustanove Gradovi kao celine
	-	Plaže, Mali parkovi	C D	Mali gradovi, Pijace, Bazari

Atrakcije tipa B: vođena tura nužna i funkcionalna.

Atrakcije tipa A i D: vođena tura za neke turiste poželjna iako, obično, nije funkcionalna za lokalitet.

Atrakcije tipa C: vođena tura nije funkcionalna ni za turiste ni za lokalitet.

Vođena tura – vrednost za potrošače

- **Funkcionalna**
kvalitet, cena, prevoz, komfor, vodič.
- **Emocionalna**
zadovoljstvo, emocije, uzbuđenje.
- **Socijalna**
upoznavanje ljudi, druženje, interakcije, jačanje porodičnih veza.
- **Saznajna**
novo, nepoznato, znatiželja, znanje.
- **Simbolička**
'životno putovanje', hodočašće, statusni simbol i sl.

Vođena tura i turistički doživljaj

- Doživljaj: interakcija turisti – ambijent – vodič u istoj tački u prostoru i vremenu.
- Posebni aspekti doživljaja:
  - 'Ulazak u lokalnu zajednicu';
  - Participativne i interaktivne aktivnosti;
  - Specijalni pristup u 'pozadinski' prostor;
  - 'Učenje' i 'otkrivanje';
  - Deljeni (zajednički) doživljaj.

Programske vrste vođenih tura

Vrsta ture	Fokus	Nudi
Razgledanje grada (Panoramsko, Orijentaciono, <i>Hop in, hop out</i>)	urbanističke odlike mesta, prostorni raspored atrakcija	upoznavanje sa turističkom destinacijom u cilju orijentacije
Life-seeing tura	savremeni život, institucije, fabrike i lokalni stanovnici	upoznavanje sa funkcionisanjem institucija ili načinom svakodnevnog života

Vrsta ture	Fokus	Nudi
Kulturna tura	kulturne atrakcije: arheološke, istorijske, memorijalne, umetničke	informacije o kulturnom nasleđu i njegova interpretacija
Prirodnjačka (<i>nature-based</i>) tura	prirodne atrakcije, biljni i životinjski svet	informacije o prirodnom nasleđu i njegova interpretacija
Ekotura	zaštićena područja prirode, nacionalni parkovi i rezervati	environmentalna edukacija

Vrsta ture	Fokus	Nudi
Special interest tura <i>(Affinity, Hobby)</i>	posebna interesovanja za pojedine teme ili predmete (gastronomska, vinska, kolekcionarska, etnografska i sl.)	zadovoljenje hobija, strasti ili nekog profesionalnog interesovanja
<i>Shopping tura</i>	kupovina (suveniri, umetnički predmeti, luksuzna roba)	uvid u lokalnu trgovačku ponudu, povoljne uslove za kupovinu
<i>By-Night tura</i>	noćni život u destinaciji	provod, zabava, razonoda

Vrsta ture	Fokus	Nudi
Piknik tura	boravak u prirodi	provod, zabava, društvene igre u prirodi
Rekreativna tura	fizička aktivnost (pešačenje, trčanje, vožnja bicikla, pecanje, jahanje i sl.)	odmor u prirodi i aktivna rekreacija
Pustolovna tura	fizička aktivnost, igra, avantura u kontrolisanim uslovima	akcija, susret sa nesvakidšnjim situacijama, 'otkriće', uzbuđenje
'Adrenalinska' tura	rizične situacije, potencijalno životno opasne	provera ličnih fizičkih i psihičkih sposobnosti, izazov, ekstremno uzbuđenje